

Krajowa lista osób oczekujących na przeszczepienie narządów klatki piersiowej

Biorcy serca

Lista osób oczekujących na przeszczepienie serca, na kombinowany przeszczep serca i płuc oraz przeszczep płuc jest prowadzona przez Centrum Organizacyjno-Koordynacyjne Poltransplant w systemie elektronicznej bazy danych od 2003 r. i gromadzi pełne dane dotyczące potencjalnych biorców za okres 2003-2006. Dane z lat wcześniejszych, choć niepełne, są także dostępne. Łączna liczba zarejestrowanych chorych wynosi 1038. Liczby nowo zgłoszonych potencjalnych biorców w latach 2003-06 przez poszczególne ośrodki zestawiono w Tabeli 1.

Tabela 1. Chorzy zgłoszeni do przeszczepienia narządów klatki piersiowej przez poszczególne ośrodki w latach 2003-2006

Rok zgłoszenia/ /ośrodek	Anin	Kraków	MSWiA	Zabrze	Liczba nowo zgłoszonych biorców
przed rokiem 2003 (dane niepełne)	24	61	18	47	150
2003	70	36	28	97	231
2004	39	53	25	103	220
2005	56	30	35	92	213
2006	40	27	49	108	224
Całkowita liczba nowo zgłoszonych biorców	229	207	155	447	1038

W 2006 r. w Polsce oczekiwało na leczenie przeszczepieniem serca 357 chorych, czyli o 19 chorych więcej niż w roku 2005. Z tej liczby 197 osób zostało zgłoszonych w 2006 r., pozostałe 160 osób w latach poprzednich (Tabela 2). Najwięcej chorych oczekiwało na przeszczep w Zabrzu (156 chorych), zaś najmniej, bo 56 w Szpitalu MSWiA w Warszawie.

Tabela 2. Chorzy oczekujący na przeszczep serca w Polsce w 2006 r.

Rok zgłoszenia/ /ośrodek	Anin	Kraków	MSWiA	Zabrze	Całkowita liczba biorców
1999	-	-	-	1	1
2000	-	-	-	1	1
2001	-	4	-	-	4
2002	1	6	-	3	10
2003	4	2	-	13	19
2004	4	17	1	18	40
2005	27	18	7	33	85
2006	35	27	48	87	197
Całkowita Liczba Biorców	71	74	56	156	357

Najczęstszymi chorobami stanowiącymi wskazanie do przeszczepienia były podobnie jak w latach poprzednich kardiomiopatia niedokrwienna (40% wszystkich chorych) i kardiomiopatia rozstrzeniowa (39%) – Tabela 3.

Tabela 3. Choroby stanowiące wskazanie do przeszczepienia serca w 2006 r.

	Anin	Kraków	MSWiA	Zabrze	Razem (Liczba /%)
Kardiomiopatia niedokrwienna	33	28	18	65	144 40%
Kardiomiopatia rozstrzeniowa	25	30	30	55	140 39%
Inne kardiomiopatie	7	3	3	23	36 10%
Wada serca, wada zastawkowa	2	1	1	8	12 3%
Guz serca, niewydolność przeszczepu	-	-	-	2	2 1%
Etiologia nieznana lub nieustalona	4	12	4	3	23 6%
Całkowita Liczba Biorców	71	74	56	156	357

Spośród 357 oczekujących, 95 (27%) otrzymało w 2006 r. przeszczep serca (w 2005 r. – 28%), zmarło 42 chorych, co stanowiło 12% wszystkich oczekujących (w 2005 r. zmarło 9% oczekujących), a ponad połowa (52%) oczekiwała nadal na przeszczepienie 31 grudnia 2006 roku (Tabela 4). Zespół ze Szpitala MSWiA w Warszawie zrealizował listę oczekujących we własnym ośrodku w stopniu najwyższym, bo w 63%, a zespół z Zabrze w najniższym, bo w 19%. Na koniec roku najdłuższą, bo składającą się z 88 chorych listę oczekujących miał zespół z Zabrze, a najkrótszą zespół ze Szpitala MSWiA.

Tabela 4. Realizacja zapotrzebowania na leczenie przeszczepieniem serca w Polsce w 2006 r.

Liczba Biorców	71	74	56	156	357
	Anin	Kraków	MSWiA	Zabrze	Razem
Przeszczepienia	21	10	35	29	95
Liczba / %	30%	14%	63%	19%	27%
Oczekujący na HTx 31 XII 2006	45	37	17	88	187
Liczba / %	63%	50%	30%	56%	52%
Zgony na liście	2	12	3	25	42
Liczba / %	3%	16%	5%	16%	12%
Los chorych nieznan	-	1	-	-	1
Liczba / %	-	1%	-	-	-
Chorzy czasowo wstrzymani od HTx	3	5	-	-	8
Liczba / %	4%	7%	-	-	2%
Dyskwalifikacje medyczne	-	6	1	13	20
	-	8%	2%	8%	6%
Wycofanie zgody chorego na HTx	-	3	-	1	4
	-	4%	-	1%	1%

Średni czas oczekiwania na liście chorych, którzy otrzymali w 2006 r. przeszczep serca wyniósł dla wszystkich czterech ośrodków średnio 4 miesiące (o jeden miesiąc dłużej, niż w 2005 r.), z czego najdłuższy był okres oczekiwania w ośrodku krakowskim (średnio 6 miesięcy), a najkrótszy, bo wynoszący średnio 2 miesiące w Szpitalu MSWiA w Warszawie. Natomiast osoby, które przeszczepu nie otrzymały i nadal na przeszczep oczekują, oczekiwały (wg danych na 31.12.2006 r.) średnio 15 miesięcy (w MSWiA – 4 miesiące, w Zabrze 16 miesięcy) – Tabela 5. Średni czas oczekiwania chorych, którzy zmarli nie doczekawszy przeszczepienia był czterokrotnie dłuższy, niż chorych, którzy przeszczep otrzymali.

Tabela 5. Czas oczekiwania chorych zgłoszonych w 2006 r. do leczenia przeszczepieniem serca (średnio w miesiącach)

	Anin	Kraków	MSWiA	Zabrze	Wszyscy chorzy
Chorzy przeszczepieni	5	6	2	6	4
Oczekujący na HTx 31 XII 2006	12	22	4	16	15
Chorzy zmarli przed przeszczepieniem	nie liczono*	25	nie liczono*	15	16

* nie policzono ze względu na małą liczbę chorych

Biorcy kombinowanego przeszczepu serca i płuc

Zgłoszenia potencjalnych biorców kombinowanego przeszczepu serca i płuc w łącznej liczbie 22 chorych pochodziły z dwóch ośrodków kardiochirurgicznych; ze Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrze (16 zgłoszonych biorców) i z Instytutu Kardiologii w Aninie (6 zgłoszeń). Wskazania do takiego przeszczepienia były następujące: wada serca lub wada zastawkowa – 11 biorców, kardiomiopatia niedokrwienna – 3, zwłóknienie płuc, zespół Eisenmengera i kardiomiopatia zastoinowa po 2 przypadki, pierwotne nadciśnienie płucne oraz mukowiscydoza – po jednym przypadku. W 2006 r. wykonano w kraju tylko jedno kombinowane przeszczepienie serca wraz z płucami w Zabrze, drugi chory otrzymał przeszczep za granicą. Pięciu chorych zmarło nie doczekawszy przeszczepienia, 2 biorców zostało dyskwalifikowanych, 13 nadal oczekuje na przeszczep.

Biorcy płuc

Na liście osób oczekujących na przeszczepienie płuc w 2006 r. było 27 chorych, z czego 21 zostało zgłoszonych w tym właśnie roku. Wszyscy biorcy byli zgłoszeni przez Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrze. Najczęstszym schorzeniem wśród biorców było zwłóknienie płuc (13 chorych) oraz rozedma (7 chorych). Zarejestrowano ponadto po dwóch chorych z pylicą krzemową i samoistnym nadciśnieniem płucnym oraz po jednym z LAM, zarostową chorobą żylną płuc i histiocytozą. W Zabrze w 2006 r. wykonano łącznie 6 przeszczepień pojedynczego płuca lub pary płuc, jeden chory otrzymał przeszczep poza Polską, 2 biorców zmarło nie doczekawszy przeszczepienia, a 18 kolejnych oczekuje nadal na przeszczep.

Jarosław Czerwiński, Joanna Marcinkowska, Krystyna Antoszkiewicz